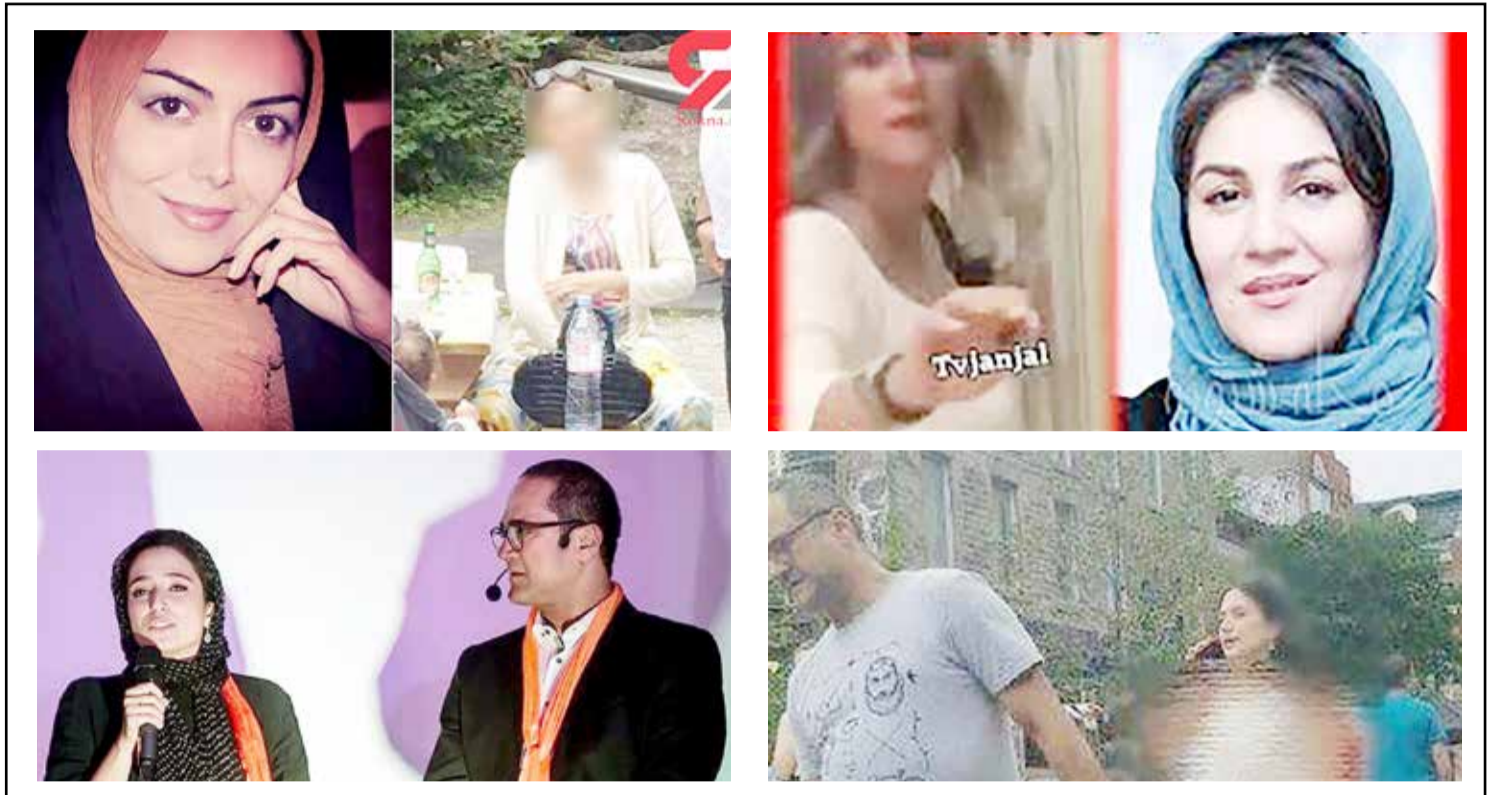

پدیده «افشای تصاویر سلبریتی‌ها در فضای مجازی» از نگاه یک جامعه‌شناس

افکار عمومی رفتار دوگانه را بر نمی‌تابد

اسو محمدی

«آسیاب به نوبت»، پس از انتشار یک تصویر جنجالی از رامبد جوان و نگار جواهریان در کانادا، ویدئویی تازه از یک بازیگر سینما و تلویزیون منتشر شده که موج جدیدی در افکار عمومی به راه انداخته است. این بار نوبت به ستاره اسکندری رسیده است. چند روز پیش باز هم افکار عمومی شاهد یک اتفاق جنجالی بود. در این ویدئو ستاره اسکندری هنرپیشه ایرانی بدون حجاب مشغول خرید در فروشگاه‌های ترکیه است. این اتفاق پیش از هر چیزی ماجرای آزاده نامداری، مجری مجله صداوسیما را در مرداد ماه ۹۶ در سوئیس تداعی کرد. در تصاویر و ویدئویی که از او در فضای مجازی منتشر شد، وی را بدون حجاب در حالی که در یک پارک و فضای عمومی است، در کنار دختر و همسرش نشان می‌داد. بعضی معتقدند رامبد جوان در برنامه معروف تلویزیونی اش «خندوانه» در وصف ایران و ایرانی گلوئی خود را پاره می‌کند، اما وضعیت همین کشور را اقتدر نامناسب فرض می‌کند که خود برای به دنیا آوردن فرزندش به کانادا مسافرت می‌کند یا آزاده نامداری در تریبون‌های رسمی و روزنامه‌ها از این که جادری است افتخار می‌کند، اما خود در سوئیس بدون حجاب در انظار عمومی دیده می‌شود. ستاره اسکندری از وضعیت حجاب و پوشش در کشور راضی

است و با آن مشکلی ندارد، اما در آن سوی مرزها خود با ظاهری متفاوت ظاهر می‌شود. در این میان حق با چه کسی است؟

ماجرای ستاره اسکندری در ترکیه

ستاره اسکندری که از سوی تصویربردار ویدئو مدام سلبریتی «خان» خطاب می‌شود در لحظاتی از فیلم تلاش می‌کند تا مانع فیلمبرداری شود اما صدای فیلمبردار که خشمی خفته در آن به وضوح پیداست به گوش می‌رسد که مدام فریاد می‌زند: «سلبریتی‌های خان! سلبریتی خان! خان! اسکندری! سلبریتی خان! چطور حجاب ننداری؟ از حکومتی که...» خلاصه پس از انتشار این فیلم گفت‌وگوی منتشر شده ستاره اسکندری در سال ۹۳ در مورد حجاب در فضای مجازی دست به دست شد.

ستاره اسکندری در این گفتگو درباره حجاب می‌گوید: «من در جامعه خودم پوششی دارم که آن را دوست دارم و حتی مانع کارم هم نمی‌شود، اما به لحاظ حقوق اجتماعی بحث بسیار مفصلی است و یک کار کارشناسی می‌طلبید. من شاید اگر در جامعه‌ای غیر از اینجایی بودم زندگی می‌کردم هرگز در این عرصه پانمی گذاشتم، اما الان شرایط برای کسی که مانند من فکر می‌کند، مهیاست تا بتواند در عرصه بازیگری قدم بگذارد.»

نقش سلبریتی‌ها در فضای اجتماعی و سیاسی

در این باره تحلیل‌های زیادی وجود دارد. یک جامعه‌شناس در

این باره به «توسعه ایرانی» می‌گوید: «سلبریتی‌ها در هر کشوری به‌عنوان قشری فرهیخته همواره مورد توجه و اقبال عمومی قرار می‌گیرند، سلبریتی‌های کشور ما هم از این قاعده مستثنی نیستند و ضمن این که بسیاری از آنان از محبوبیت و مقبولیت زیادی برخوردارند، در مسائل اجتماعی و سیاسی نیز به عنوان گروه مرجع تاثیرگذار هستند، به نحوی که برخی از سیاست‌های کسب آرا و رضایت اقبال عمومی دست‌نیاز به سمت آنان دراز می‌کنند و معمولاً هم حمایت‌های سلبریتی‌ها از برخی کاندیداهای ریاست جمهوری جواب داده و حضور و حمایت آنان از کاندیدای خاصی بی‌تاثیر نبوده است. اما چه می‌شود که قشری به این محبوبیت و تاثیرگذاری که حتی می‌توانند برگ‌برنده انتخابات ریاست جمهوری یک کشور باشند، در برخی مواقع قرار می‌گیرند؟»

انتقادات به تناقض رفتاری سلبریتی‌ها

حسین یزدانی معتقد است: «ریشه انتقاد به افرادی مانند آزاده نامداری، ستاره اسکندری یا حتی رامبد جوان و همسرش نگار جواهریان به خاطر پوشش آنان که از ابتدایی‌ترین حقوق هر انسان است، نیست؛ بلکه این انتقادات به تناقض رفتاری آن‌ها برمی‌گردد. چرا که رفتار بیرون مرزی آن‌ها با زندگی و ژست و شعارهایشان در داخل کشور تفاوت معناداری دارد. آنان که منع رطب می‌کنند چرا خود

در همان شرایط رطب می‌خورند؟ افکار عمومی آنان را به دلیل حق انتخاب پوشش یاسفر و خوش گذرانی در خارج از کشور محاکمه نمی‌کند، بلکه این زیست ریاکارانه و رفتار دوگانه است که صدای منتقدان آنان را بلند کرده است. رفتارهای دوگانه برخی از سلبریتی‌ها، رفتار برخی از روحانیون مذهبی را تداعی می‌کند که آموزه‌های اخلاقی و دعوت به قناعت و ترویج ساده‌زیستی را در تریبون‌هایی که در اختیار دارند، فریاد می‌زنند، اما نحوه زندگی خود و فرزندانشان فرسنگ‌ها با شعارهایشان فاصله دارد. برخی رفتار دوگانه و ریاکارانه برخی از سلبریتی‌ها را به سیستم موجود در کشور گره می‌زنند و مصداقی از ضرب‌المثل «در حلقه لنگان، باید لنگین» می‌دانند.

رسانه ملی و سیستم معیوب الگو پروری

این جامعه‌شناس می‌گوید: «جامعه امروز، جامعه‌ای دور است و افرادی که در این حلقه وارد نشوند فرصت رشد پیدا نخواهند

رفتارهای دوگانه برخی سلبریتی‌ها، رفتار برخی روحانیون مذهبی را تداعی می‌کند که آموزه‌های اخلاقی و دعوت به قناعت و ترویج ساده‌زیستی را در تریبون‌هایی که در اختیار دارند، فریاد می‌زنند؛ اما نحوه زندگی خود و فرزندانشان فرسنگ‌ها با شعارهایشان فاصله دارد

حریمی، شخصی نیست. حالا وقتی یک سلبریتی در اجتماع دست به یک انتخاب متفاوت می‌زند، باید مسئول انتخابش باشد. مثلاً از انتخابش دفاع کند یا باره آن توضیح دهد؛ نه اینکه نوک پیکان را به سمت دیگران بگیرد و همه را به غیر از خودش متهم کند.

دود ماجرا به چشم چه کسی می‌رود؟

در این میان بد نیست نگاهی منتقدانه به رفتار مردم هم داشته باشیم. اینکه این موضوع هم مطرح شود که چرا فکر می‌کنیم بازیگرها باید مانند مسئولان کشور باشند؟ مگر همه، تمام قوانین جمهوری اسلامی را خارج از مرزها رعایت می‌کنند که از بازیگرها انتظار دارند؟ در هر حال پدیده افشای تصاویر سلبریتی‌ها در فضای مجازی اصلاً چیز عجیبی نیست. خیلی وقت‌ها تصاویر بسیار خصوصی از زندگی افراد مشهور به صورت دست‌به‌دست میان مردم می‌چرخد و این تجاوز به حریم خصوصی فرد، بسیار زشت و نازیباست اما گاهی یک فرد مشهور در لحظه‌ای تصمیم به یک انتخاب متفاوت در فضای کاملاً عمومی می‌گیرد. با این حال واکنش‌ها به ویدئوی منتشر شده از ستاره اسکندری متفاوت بوده است. برخی با دفاع از وی گفته‌اند او مجبور نیست در خارج کشور به قوانین ایران پایبند بماند. به اعتقاد آنان هنرپیشه‌ها مقام‌های سیاسی کشور نیستند که مدافع سرسخت همه تصمیمات حکومت و ملزم به رعایت هنجارهایی باشند که از سوی حکومت تبلیغ می‌شود.

آنها همچنین این سبک فیلم و عکس تهیه کردن را مداخله در زندگی شخصی افراد و نقض حریم خصوصی سلبریتی‌ها تعریف می‌کنند. این در حالی است که این سبک عکس و فیلم گرفتن در فضای عمومی در همه جای دنیا متداول است. سخن آخر اینکه دست به دست کردن تصاویر افراد و از بردن آن‌ها هم از نظر اخلاقی و هم از نظر شرعی در هر صورت زشت و ناپسند است.

عایدتان نمی‌شود. بنابراین می‌توان گفت یکی از راه‌کارهای مناسب که برای کاهش فشارها، مشاجرات و تنش‌هایی توان از آن بهره گرفت این است که به جای سرزنشگری، شریایی را فراهم‌نمایید که در حین گفتگو و بیان احساسات و خواسته‌های یکدیگر و همچنین تاکید بر ویژگی‌های مثبت طرف مقابل خود و تقویت آنها، اشاره‌ای هم بر نقاط ضعف او داشته باشید تا فرد دچار احساسات بد و منفی نشود و در صدد لجبازی شما بر نیاید؛ با فراهم آوردن چنین شرایطی می‌توانید همسر خود را تا حدودی به تغییر ترغیب کنید. به‌واقع که ضرب‌المثل «زبان خوش، مار را از لانه بیرون می‌آورد» خیلی هم بی‌حکمت نیست؛ بنابراین به جای امر، دستور، باید و نباید، عیب‌جویی و... به طرف مقابل اجازه دهید، خودش تصمیم بگیرد که چگونه و چطور تغییر کند. فراموش نکنید که آدمی با تشویق، روی خوش و مهربانی حاضر به تغییر می‌شود، نه با سرزنش و تحکم و زور گویی. باید یادمان باشد که اندکی گذشت را سرلوحه کارمان قرار دهیم و بدانیم که در زندگی مشترک فردیت باید تا حدود بسیار زیادی تعدیل شود و رسیدن به آرامی و آرزوهای مشترک در اولویت قرار گیرد.

از گوشه و کنار

در گفت‌وگو با ایلنا مطرح شد: «طرح ترافیک جدید» فقط برای درآمذزایی است

رئیس پلیس سابق راهنمایی و رانندگی تهران بزرگ، «طرح ترافیک جدید» را کاسبکارانه و فقط برای درآمذزایی عنوان کرد و گفت: در حقیقت در این طرح شهرداری می‌خواهد، همه در این محدوده تردد کنند تا عوارض آن استفاده کند. سرهنگ سید هادی هاشمی در گفت‌وگو با خبرنگار ایلنا با انتقاد از عملکرد معاونت حمل و نقل و ترافیک شهرداری با اجرای طرح ترافیک جدید، این طرح را خودر محور دانست و گفت: معایب این طرح بسیار زیاد است. در این طرح سیستم کنترلی پلیس حذف می‌شود. در گذشته بر اساس طرح زوج و فرد پلیس با بررسی پلاک خودروها، علاوه بر سیستم کنترلی از طریق دوربین پلیس هم می‌توانست به عنوان یک بازوی کنترلی باز زندگی لازم را داشته باشد و طرح را مدیریت کند، اما در طرح جدید پلیس نمی‌تواند کنترلی بر این محدوده داشته باشد. سرهنگ هاشمی خاطر نشان کرد: اساس طرح جدید این بود که در کاهش ترافیک و آلودگی هوا تاثیر بسزایی داشته باشد، اما من احساس می‌کنم که از قانون کاهش آلودگی هوا سوءاستفاده شده و قانون به انحراف کشیده شده است. این پیشنهادها، کاسبکارانه و به قصد درآمذزایی برای شهرداری است، یعنی معاونت حمل و نقل و ترافیک شهرداری تهران بر اساس این طرح ورود همه افراد را به این محدوده آزاد گذاشته است و مطمئن باشید که این طرح نه تنها تاثیری در کاهش آلودگی هوا ترافیک ندارد، بلکه به مراتب تراکم ترافیک را بالا برده و محیط زیست را آلوده می‌کند. رئیس پلیس سابق راهنمایی و رانندگی تهران بزرگ با اشاره به وجود خلأ کارشناسی در مقابل نظرات مضر و آلوده کننده شهر، تصریح کرد: کار کارشناسی متقنی که مقابل نظرات کاسبکارانه معاونت حمل و نقل ترافیک شهرداری بایستد، وجود ندارد و این یک سهم برای شهر تهران است و مأمورات این طرح را در دستران خواهان می‌داند.

انتقاد از برخورد با دستفروشان اطراف تئاتر شهر

یک عضو شورای شهر گفت: در جمع‌آوری دستفروشان اطراف تئاتر شهر شاهد شتابزدگی در برخورد بودیم. به گزارش خبرنگار ایلنا، حجت نظری در پایان یکصد و پنجاهمین جلسه علنی شورای شهر تهران در جمع خبرنگاران حاضر و درباره روند مساماندهی دستفروشان در محدوده تئاتر شهر سخن گفت. وی بایبان این نکته که در مورد دستفروشان چهارراه ولیعصر شاهد شتاب‌زدگی در برخورد بودیم گفت: در جلسه‌ای که با نیروی انتظامی، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و خانه تئاتر به همراه دو عضو شورای برگزار شد که از مصوبات این جلسه، مطالعات درباره تئاتر شهر برای انجام هر گونه برخورد در این محدوده بود. در این جلسه قرار نبود اقدامی در برخورد با دستفروشان انجام شود حتی من بایش بینی احتمال وقوع چنین اتفاقی تذکری نیز در صحن شورا ادا نمود تا از بروز برخورد احساسی و شتاب‌زده جلوگیری شود. نظری با اشاره به اینکه فشار وارد شده برای جمع‌آوری دستفروشان منجر به اجرای طرح ضربتی از سوی شورای تامین شد افزود: امیدوارم در آینده با تفکر بیشتری تصمیم‌گیری کنیم. وی با اشاره به اینکه استفاده از نظرات مشورتی را در دستور کار قرار دهیم که به نفع مسئولان وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و نیروی انتظامی برگزار کردیم، مصوب شد مطالعات دقیقی در این حوزه انجام شود و بر اساس آن تصمیم‌گیری شود. وی تصریح کرد که موافق نیستیم ابزاری که با فضای تئاتر شهر همخوانی ندارد در اطراف آن به فروش برسد. عضو شورای شهر درباره برخورد با دستفروشان مترو نیز گفت: موضوع دستفروشی در مترو کاملاً متفاوت است و باید آن را به صورت متفاوت بررسی کرد. مصوبه ساماندهی مشاغل بسیار ویی کانون در شورای شهر تهران به تصویب رسیده و لازم الاجراست اما متأسفانه شهرداری تهران اقدامی در مورد این حوزه تاکنون انجام نداده است.

یادداشت

نگاهی به یک باور غلط در روابط انسانی

تغییری در کار نیست؛ جنگ بهتر است!

فانزه ناصح، دکترای روانشناسی عمومی

شاید برای بسیاری از شما دیالوگ‌هایی همچون «او بداخلاق است، سر و گوشه می‌چیند، اهل مشروب و مهمانی است، هر اتفاقی که می‌افتد راکف دست خانواده‌اش می‌گذارد، به شدت به خانواده‌اش وابسته است، اصلاً آدم معاشرتی نیست، دانما مشغول به کار است و برای من وقتی نمی‌گذارد، برنامه و هدفی برای زندگی خودش ندارد» و حرف‌هایی از این دست آشنا باشد. این عبارات بیشتر از زبان افرادی شنیده می‌شوند که بدون نقطه مشترک وارد یک رابطه می‌شوند؛ بهر این امید که می‌توانند طرف مقابل خود را تغییر دهند؛ آنها معتقدند این تفاوت‌ها بسیار جذاب است و در خلال رابطه می‌توانند به تدریج طرف مقابل را اصلاح کنند.

در این میان نقش خانواده‌ها نیز غیر قابل انکار است؛ خانواده‌ها نیز گاهی با تشویق فرد که این رفتارها همه و همه به دلیل مجردی او است و با ازدواج، بیش از پیش فرد را در باتلاقی فرو می‌برد که جز دعوا و مشاجره هیچ‌نمره دیگری در بندل ندارد. یکی از پرسش‌های مهمی که بسیاری از زوجین در جلسات مشاوره آن را مطرح می‌کنند، همین است که چطور می‌توانیم اخلاقی و رفتار طرف مقابل خود را تغییر دهیم؟ در پاسخ باید گفت: خیر؛ به هیچ‌وجه نمی‌توان منش و سرشت کسی را تغییر داد، اما با انتخاب صحیح کلمات و نحوه بیان مناسب می‌توان تا حدودی از بروز قهرهای بی‌خود و بی‌چگانه و مشاجره‌های گاه و بی‌گاه در امان ماند.

همسر جز آنکه جنگ و دعوا بیافریند، و زوجین را به لحاظ عاطفی و احساسی از هم دور سازد و سردی و فاصله را پررنگ نماید، به هیچ نتیجه دیگری منتج نمی‌شود. زیرا هیچ‌کس تغییر نمی‌کند مگر اینکه خودش بخواهد.

از اینرو به جای تلاش برای آنکه دیگری را تغییر دهید و در تله جنگ و جدل و دعوا گرفتار شوید، بهتر است برای تغییر عادات و رفتار خودتان پیش قدم شوید و خود را با این پرسش مهم و اساسی مواجه کنید که آیا من، طرف مقابل را با همه ویژگی‌هایی که دارد می‌توانم، قبول کنم؟! می‌خواهم با او زندگی کنم و به رابطه‌ام با او ادامه دهم یا نه؟ پاسخ به این پرسش، تکلیف شما را برای ماندن در رابطه یا پایان دادن آن روشن می‌کند. اگر جوابتان مثبت باشد به این معنی است که طرف مقابل خود را با تمام خصایص و ویژگی‌هایی که دارد پذیرفته‌اید، بنابراین دیگر نباید برای تحمیل خواسته‌های خود، مدام به او سر کوفت بزنید و او را با نیش و کنایه و دعوا سرزنش کنید. چرا که اگر راه محکوم کردن، توهین و تحقیر، باید و نباید را در پیش بگیرید، جز آنکه طرف مقابل نسبت به شما گارد بگیرد، مقاومت کند و مقابله به مثل نماید، سودی